

TÜRKİYE 2020'de Öne Çıkan Faaliyetler



- Dünyada uluslararası koruma ihtiyacı bulunan en fazla kişiye ev sahipliği yapan Türkiye'de geçici koruma altında 3,6 milyon Suriyeli, diğer milliyetlerden uluslararası koruma başvuru ve statü sahibi 330.000'e yakın kişi bulunmaktadır.
- Türkiye'de uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kişilerin %98'i ev sahibi toplumla bir arada yaşarken %2'den azı Geçici Barınma Merkezlerinde kalmaktadır.
- Türkiye, uluslararası koruma ile ilgili çalışmalarını, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (2013) ve Geçici Koruma Yönetmeliği (2014) başta olmak üzere kapsamlı bir yasal çerçeveye dayanarak yürütmektedir.
- UNHCR, Türkiye'deki mevcut yasal çerçeveye uyumlu bir şekilde ve Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı (3RP) stratejik hedefleri ve Mültecilere İlişkin Küresel Mutabakat ışığında geçici ve uluslararası koruma kapsamındaki kişilerin ulusal sistemlere dâhil edilmesi süreçlerini desteklemekte ve izlenen çok paydaşlı yaklaşımın bir parçası olarak, yerel ve ulusal kurum ve kuruluşlar üzerinden yardım ve hizmet sunumuna öncelik vermektedir.
- UNHCR, 2020 yılında yaşanan salgın sürecinde hassas durumdaki uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere ve yerel topluma doğrudan yardımda bulunacak şekilde programlarını düzenlemekle birlikte kamu kurum ve kuruluşlarına teknik, personel ve malzeme desteği sunmaya devam etmiştir. Yine aynı dönemde topluluk katılımını ve sosyal uyum güçlendirmek üzere belediyelerle ve yerel makamlarla işbirliklerini sürdürmüştür.

UNHCR Türkiye'nin COVID-19 Müdahalesi

COVID-19, Türkiye'de hâlihazırdaki karmaşık durumu daha da güçleştirecek sorunları beraberinde getirmiştir. Bu dönemde yeni ihtiyaçlar ve öncelikler ortaya çıkmış, sürekli değişen şartlara göre çalışma şekillerinde değişikliklere gidilmiştir. Devletin bu kapsamda aldığı tedbirlere uygun şekilde tek sefere mahsus acil nakit yardımı, hijyen malzemelerinin tedarik ve dağıtımını, topluluklarla iletişim ve küçük ölçekli yerel topluluk girişimlerinin desteklenmesi konularına öncelik verilmiştir.

COVID-19 Acil Nakit Yardımı Programı

UNHCR Türkiye-Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM) işbirliğinde başlatılan acil nakit yardımı programı çerçevesinde COVID-19'dan etkilenen uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki en hassas durumdaki kişilere yardım ulaştırılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin hassas durumdaki vatandaşlarına yaptığı tek seferlik yardım miktarıyla aynı olacak şekilde hane başına 1.000 TL olarak belirlenen tek seferlik nakit yardımı, PTT aracılığıyla faydalanıcılara gönderilmiştir. Diğer yardım programlarıyla çakışmayacak şekilde gerekli önlemler alınıp GİGM ile birlikte uygulanan hassas durum kriterleri çerçevesinde Türkiye genelinde programdan faydalanacak haneler belirlenmiştir. 2020 sonu itibarıyla **79.400 hane**ye nakit yardımı ulaştırılmış olup 85.000 hane hedefinin 2021 yılının Mart ayında tutturulması öngörülmektedir.



79.400
hane



372.650
kişi

Malzeme Yardımı

UNHCR, yıl boyunca ihtiyaç sahibi nüfusa dağıtılmak üzere yerel makamlara ve ortaklara hijyen kitleri ve diğer aynı yardımlar göndermiştir. Bunun yanında ülke genelindeki yetkililere kişisel koruyucu donanımlar sağlanarak görevlerini güvenle yerine getirmelerine katkı verilmiştir. 2020 yılında sağlanan malzeme yardımları:



Uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişiler ve yerel toplum içinde **42 ilde 159.000'in üzerinde hane**ye yerel makamların, belediyelerin ve STK'ların içinde bulunduğu **61 ortak** aracılığıyla **hijyen kitleri** dağıtılmıştır.



İl müdürlüklerinde ve sınırlarda görevli personele destek olmak ve temel ihtiyaçları güvenli bir şekilde karşılamak üzere yaklaşık **14.000 kişisel koruyucu donanım**, **80.500 lateks eldiven** ve **20.600 maske** ile birlikte gözlük, ateş ölçer ve dezenfektan sağlanmıştır.



Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki **6 Geçici Barınma Merkezine 250.000'in üzerinde temel ihtiyaç malzemesi** ve kişisel koruyucu donanım gönderilmiştir.

Topluluk Girişimleri

UNHCR, sabun, maske ve koruyucu siperlik imalatında bulunan **12 topluluk girişimine** doğrudan destek olmuştur. Uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki kişilerin Türk vatandaşlarıyla birlikte İç Anadolu Bölgesi'ndeki 9 ilde çalıştığı imalathanelerde üretilen maske ve sabunlar 12 ortak aracılığıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır. Bu kapsamda yaklaşık **25.000 sabun**, **2.220 koruyucu siperlik** ve **127.000 maske** üretilip yerel halka, uluslararası koruma ihtiyacı içindeki topluluklara, yerel kurumlara ve sağlık çalışanlarına dağıtılmıştır. Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ile birlikte yürütülen bir proje çerçevesinde uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kadınlarla Türk kadınlar birlikte **350.000 maske** üretmiştir. Hatay'da UNHCR'nin topluluk destek projesi için temin ettiği dikiş makineleriyle **35.000'in üzerinde maske** ve **çocuklar için 2.000 kıyafet** dikilmiştir. İstanbul'da UNHCR tarafından yenilenen bir tekstil atölyesinde **45.000 yeniden kullanılabilir maske** üretilip hassas durumdaki hanelere dağıtılmıştır.

Koruma Hizmetleri

UNHCR, 2020 yılında **koruma ve koruma hizmetlerine erişim faaliyetleri** çerçevesinde GİGM, Türkiye Adalet Akademisi ve Türkiye Barolar Birliği ile işbirliği içinde uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin ülkeye kabulü, adil ve etkili ulusal koruma prosedürlerine erişimi ve usulî standart ve güvencelerin geliştirilmesi için savunuculuk faaliyetlerine devam etmiştir. Kayıt ve uluslararası koruma usullerini desteklemek üzere GİGM ile işbirliğinin devam ettirilmesi, öncelikli alanlardan biri olmayı sürdürmektedir.

Sınırlarda kurtarılan, durdurulan ve yakalanan kişilerin acil insani ihtiyaçlarını karşılama konusunda Sahil Güvenlik Komutanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, destek sağlamak üzere termal ürünler, hijyen kitler, gıda ve su gibi **100.000'den fazla insani yardım malzemesi** temin edilmiştir. Ayrıca barınma alanları, konteyner, su ve sıhhi tesisler sağlanarak ülkenin batı sınırında kabul koşulları iyileştirilmiştir.

UNHCR, GİGM ve İl Göç İdaresi Müdürlükleri (İGİM) ile yürüttüğü işbirliği çerçevesinde **uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin kayıt altına alınması** faaliyetlerini iki dil bilen destek personeli kapasitesini artırarak ve teknik destek hizmetleriyle güçlendirmektedir. Yıl içinde 16 ile gerçekleştirilen ziyaretlerle kayıt uygulamaları incelenip geri bildirimler verilmiş, iyileştirilebilecek alanlar hakkında öneriler sunulmuştur. Yapılan ziyaretlerde GİGM ve UNHCR personeli sahadaki ihtiyaçları ve eksiklikleri tespit ederken bu sayede kurumlar arasındaki bağlar ve güven ilişkisi güçlendirilmiştir.

Haziran ayında GİGM-UNHCR işbirliğinde hizmete alınan **çevrimiçi randevu sistemi** ile uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki yabancıların İGİM'lerdeki veri güncelleme, kimlik yenileme, yol izni başvurusu gibi birçok işlem için internet üzerinden randevu alabilmeleri temin edilmiş, böylelikle İGİM'lerdeki işlemlerin COVID-19 tedbirleri çerçevesinde sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmesine katkı sağlanmıştır. UNHCR iletişim kanalları ve GİGM internet sitesi üzerinden farklı dillerde sistem hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

GİGM ve UNHCR, personele ve yetkililere yönelik **eğitimler** düzenlemiştir. Bu kapsamda GİGM ve İGİM'lerde yeni göreve başlayan 85 personele, Geri Gönderme Merkezlerindeki 53 psikososyal destek görevlisine ve Uluslararası Koruma Bürolarındaki (Ankara ve İstanbul'daki Karar Merkezleri) personele intibak eğitimi, GİGM ve İGİM'lerden 47 personele belirli ülkelerdeki başlıca risk profilleri hakkında menşe ülke bilgisi (MÜB) eğitimi ve göreve yeni başlayan 12 tercümana eğitimler verilmiştir. Düzenlenen eğitimlerle personelin uzmanlığı geliştirilerek ulusal mevzuatla ve uluslararası ilkelerle uyum güçlendirilmiştir.

Uluslararası koruma sistemini desteklemek için **çevrimiçi çalıştaylar** da düzenlenmiştir. Bu kapsamda GİGM ve Türk Kızılay personelinin katılımıyla gönüllü geri dönüş işlemleri hakkında bir çalıştay; kayıt işlemleri, kabul koşulları, uluslararası koruma statü belirleme prosedürleri, kalite güvence ve oryantasyon politikalarını görüşmek üzere İsviçre, İsveç ve Hollanda'dan uzmanlarla bir toplantı ve UNHCR Avrupa Bölge Ofisi ve GİGM personelinin katılımıyla vatansızlık statü belirleme prosedürleri hakkında bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Ek olarak Mart ayında uluslararası koruma alanındaki yargı sistemlerini incelemek amacıyla İrlanda'ya, Kasım ayında ise İsveç Göç Dairesi ile MÜB araştırmaları hakkında çevrimiçi toplantı şeklinde olmak üzere iki **çalışma ziyareti** yapılmıştır.

Yasal Koruma, Bilgi ve Hukuki Yardıma Erişim



3.800

uluslararası koruma başvuru ve statü sahibi hukuk kliniklerinde hukuki yardım almıştır

medeni hukuk, kadın ve çocukların korunması gibi konularda bilgilendirmeler yapılmıştır. Aynı işbirliği kapsamında 18 ilde faaliyet gösteren barolar aracılığıyla **2.000'den fazla adli yardım** başvurusuna avukatlık ve noter ücretleri, tercüme ve ulaşım masrafları karşılanarak destek verilmiştir.

UNHCR-GİGM işbirliğinde uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki kişiler, İGİM ve GGM personeli ve sınırdaki görevliler için toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, adli ve hukuki yardıma erişim, hak ve yükümlülükler gibi konulardaki ulusal mevzuatla ilgili olarak **hukuki belgeler ve kılavuzlar** oluşturulmuştur. Mevzuatın daha iyi kavranıp uygulanmasını sağlayan belgelerde sınırlarda kurtarılan ve yakalanan kişilerin hak ve yükümlülükleriyle ilgili bilgilere de yer verilmiştir.

GİGM ile birlikte hazırlanan belge ve raporlar arasında İGİM'lere yapılan **39 işbaşı ziyaretin** değerlendirme raporları, karşılaştırmalı gönüllü geri dönüş uygulamaları raporu, menşe ülke bilgisi (MÜB) yöntem kılavuzu, vatansızlık statü belirleme süreçleriyle ilgili standart çalışma usulleri, sınırlardaki uluslararası koruma işlemleri ve karşılaştırmalı insani ikamet izni raporu bulunmaktadır.

GİGM-UNHCR Ortak Uyum İnisyatifi

GİGM ve UNHCR, 2020'de yüz yüze ve çevrimiçi 22 etkinlik düzenleyerek 441 uluslararası öğrenciyi, uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki 802 kişiyi ve yerel toplum ve hizmet sağlayıcılardan 2.775 temsilciyi bir araya getirmiştir. Yapılan etkinliklerden bazıları şu şekildedir:

Biz Bize Sohbetler etkinlikleriyle sosyal uyum konusunda 12 odak grup toplantısı, 3 ilde kültürler arası diyalog ve çeşitli sosyal etkinlikler düzenlenerek uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki 802 kişiye ve yerel toplumdaki 251 kişiye ulaşılmıştır.

6 Kamu-STK Uyum Buluşması etkinliğine STK'lardan, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve Türk Kızılay'dan 184 katılarak kamu-STK işbirliğini ve sivil toplumun sosyal uyumdaki rolünü güçlendirecek adımlar atılmıştır.

GİGM-UNHCR Ortak Uyum İnisyatifi çerçevesinde hazırlanan raporlar ilgili kurum, kuruluş ve bakanlıklara sunulmuştur.

Göç, Güvenlik ve Sosyal Uyum Marmara Bölgesi Üst Düzey Çalıştayı ile 350 üst düzey yetkili ulusal politika ve uygulamalar konusunda bir araya gelerek sosyal uyumda yerel politikaları ele almıştır.

3 Sosyal Uyum Çalıştayı: İstanbul ve Bursa'da Diyanet İşleri Başkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte düzenlenen çalıştaylarda sosyal uyumun sağlanmasında köprü vazifesi görecek 1.127 dini görevli, öğretmen ve okul müdürüne ulaşılmıştır.

Uluslararası Öğrenci ve Akademisyenlerle 6 Sosyal Uyum Çalıştayı: 341 akademisyen ve 99 üniversiteden 441 uluslararası öğrenciyle gerçekleştirilen çalıştaylarda sosyal uyum konusunda akademik fikir alışverişleri yapılmıştır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İşbirliği

UNHCR, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (AÇSHB) ile yakın işbirliğini sürdürerek uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki yabancıların sosyal koruma sistemlerinden faydalanmalarına yönelik ulusal politikanın uygulanması konusunda çalışmalar gerçekleştirmiştir. UNHCR, bu konuda Bakanlık ile yürüttüğü işbirliğini ve destek faaliyetlerini koruma stratejisinin temel unsurlarından biri olarak görmektedir. 2020 yılında Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM), çocuk bakım kurumları ve ŞÖNİM'lerin kapasitesini artırma konularına odaklanarak koruyucu, önleyici ve destekleyici hizmetler ve danışmanlık ve rehabilitasyon desteği vermiştir.

Bu doğrultuda yaklaşık 180 AÇSHB personeline uluslararası koruma alanında özellikle kadın ve çocukların korunması, mevzuat ve mülakat teknikleri konularında eğitim verilmiştir. 23 ilde 74 SHM, 3 AÇSHİM, 4 Çocuk Destek Merkezi ve 1 Çocuk Evleri Sitesi'ne 200 sosyal çalışmacı, tercüman, uzman, güvenlik görevlisi ve 92 araç ile destek verilmiştir.

Pandemi dönemde artan ihtiyaçlara karşılık, 81 ilde SHM'lere 56.000 hijyen malzemesi (cerrahi maske, lateks eldiven ve sabun), 79 ildeki 258 çocuk bakım kurumuna ise yaklaşık 63.700 çarşaf dağıtılmıştır. Buna ek olarak Ankara ve İstanbul'daki 27 Çocuk Destek Merkezine çevrimiçi toplantı yapma ve bulut platformları kullanmayı mümkün kılacak şekilde bilgisayar desteği sağlanmıştır.

Çocuk Koruma, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Önleme ve Müdahale Hizmetleri ve Özel İhtiyaç Sahiplerine Yönelik Tespit ve Destek Çalışmaları

UNHCR, ortaklarıyla birlikte 9.300 özel ihtiyaç sahibinin tespit ve değerlendirme çalışmalarını yürütmüştür. Danışmanlık hizmeti verilen özel ihtiyaç sahipleri gereken şekilde ortaklara ve hizmet sağlayıcılara yönlendirilmiştir. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağdurları da dahil olmak üzere 4.320 haneden 10.400 kişiye psikolojik, tıbbi, ulaşım ve barınma ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için çok amaçlı nakit yardımı yapılmıştır. Bunun dışında 25 haneden 90 kişiye yer değiştirme yardımları verilmiştir.

Topluluk katılımının sağlanıp geri bildirimlerin alındığı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet hakkında farkındalık yaratma ve bilgilendirme kampanyası başlatılarak uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kişilere yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, akıl sağlığı ve psikososyal destek bilgilendirmesi yapılmıştır. Kampanya boyunca toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, risk azaltma ve müdahale mekanizmaları konularında yürütülen

bilinçlendirme ve bilgilendirme faaliyetleriyle Türkiye'de uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kişilerin psikolojik ve psikososyal ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sağlamıştır.

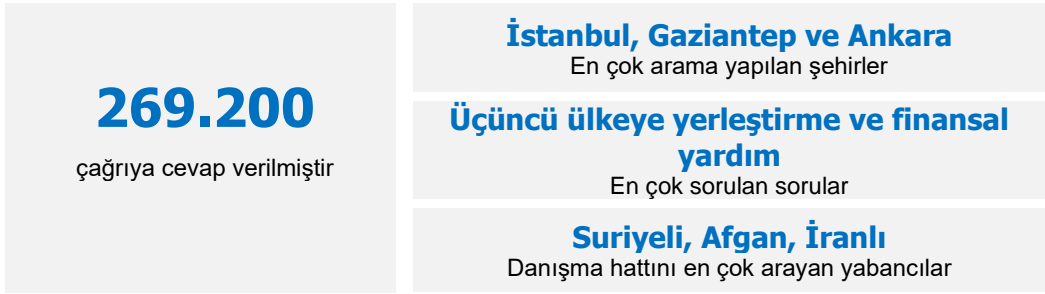
Risk altındaki çocuklara yönelik koruma hizmet ve çözümlerinin belirlenmesi amacıyla **604 çocuğun yüksek yarar incelemesi** yapılmıştır. UNHCR ve STK'lar bu çerçevede 493 çocuğun yüksek yarar değerlendirmesini gerçekleştirmiş, BM ve STK temsilcilerinin içinde bulunduğu UNHCR liderliğindeki Yüksek Yararı Belirleme Kurulu, her ay yaptığı düzenli toplantılarda 111 vakada yüksek yararın belirlenmesini sağlamıştır.

Topluluklarla İletişim

COVID-19 ile birlikte uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kişilere erişilmesinde topluluklarla iletişimin önemi bir kez daha anlaşılmıştır. Arapça, Farsça, İngilizce ve Türkçe dillerinde COVID-19 hakkında kritik bilgiler, alınması gereken tedbirler, sunulan hizmetler, resmî duyuru ve uyarılar ve yardım için iletişim bilgileri UNHCR'nin iletişim platformları üzerinden düzenli olarak paylaşılmıştır.

UNHCR Danışma Hattı

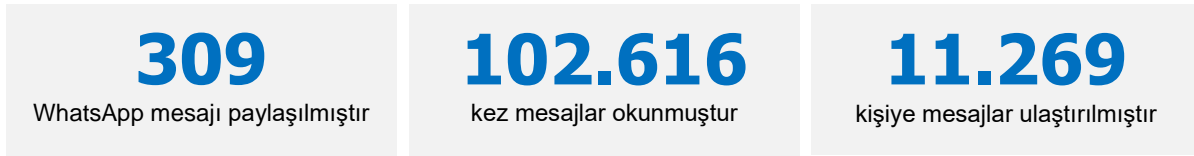
Haziran ayında 34 operatörden 42 operatöre çıkan kapasitesiyle UNHCR Danışma Hattı kesintisiz hizmet vermeye devam etmiştir. COVID-19 sürecinde finansal yardım konusundaki çağrılar toplam çağrılardan %8'inden %25'ine çıkmıştır. Eylül ayında risk altındaki kişiler ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetten hayatta kalanlara yönelik **toplumsal cinsiyete dayalı şiddet hattı** açılarak ihbar ve destek mekanizmaları, mevcut destek kanalları ve hizmetleri hakkında bir bant kaydı oluşturulup uzman operatörler aracılığıyla danışmanlık hizmetleri verilmeye başlanmıştır. Açılan bu hatta Eylül-Aralık döneminde gelen yaklaşık 4.000 çağrıya cevap verilmiştir.



Facebook üzerindeki **UNHCR Türkiye Bilgi Panosu'nda** Arapça, Farsça, Türkçe ve İngilizce dillerinde düzenli olarak güncel bilgiler paylaşılarak poster, duyuru, video ve soru-cevap gibi iletişim araçları kullanılmıştır. Sayfa, 2020 yılında 79.500 beğeni alarak 83.000 yeni takipçiye ulaşmıştır. Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan 330.000 COVID-19 bilgilendirme materyali basılıp yurt çapında UNHCR saha ofislerine, ortaklara, İGİM'lere ve İl Sağlık Müdürlüklerine dağıtılmıştır. COVID-19'u hafifletmeye yönelik tedbirler konusunda farklı dillerde basılı materyal ve videolarla GİGM'ye destek verilmiştir.

Mart ayında kurulan **WhatsApp İletişim Ağacı** sayesinde UNHCR ile uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kişiler arasında hızlı bilgi paylaşımı mümkün olmuştur. Bunun yanında **toplu SMS gönderimleri** çerçevesinde üç ay içinde toplam 252.250 SMS atılarak Arapça ve Farsça dillerinde hazırlanan HES Kodu videosuyla kamu hizmetlerine erişim kolaylaştırılmış, UNHCR Help (Yardım) sayfası hakkında bilgi verilmiş ve doğru bilinen yanlışlara açıklık getirilmiştir.

2020 yılının Mart ayından itibaren **WhatsApp İletişim Ağacı** üzerinden sağlanan iletişim istatistikleri:



Help (Yardım) Sayfası

Help (Yardım) web sitesi, uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki kişilere kayıt işlemlerinden resmî belgelere, eğitimden çalışma hayatına Arapça, Farsça, İngilizce ve Türkçe dillerinde bilgi sağlamaktadır. 2017'nin Ağustos ayından 2020 sonuna kadar siteme yaklaşık 1.050.660 tekil ziyaretçi girmiş, bunların **435.500'ü** 2020'de erişim sağlamıştır.

Hizmet Danışmanlığı

Hizmet Danışmanlığı web sitesi, Türkiye'de geçici veya uluslararası koruma kapsamındaki kişilerin kendi bölgelerindeki hizmet sağlayıcılar hakkında aradıkları bilgilere ulaşmalarını sağlayan bir sayfadır. Ortaklar COVID-19 döneminde değişen çalışma şekillerine uygun olarak hizmetlerini güncellemiş, COVID-19'un geçici veya uluslararası koruma kapsamındaki kişiler üzerindeki etkisini hafifletmek, farkındalık yaratma, danışmanlık, psikososyal destek ve yönlendirme hizmetleri gibi yeni hizmetler de siteye eklenmiştir. Site, 2020 yılında 64.150'in üzerinde kullanıcı tarafından ziyaret edilmiştir.

Kalıcı Çözümler

Yükseköğretime Erişim

**814**

Tam burslu üniversite öğrencisi

**3.600**

Uluslararası koruma başvuru ve statü sahibi öğrenciye öğrenim harcı nakit yardımı

muafiyeti için savunuculuk faaliyetlerine devam etmiştir.

UNHCR, uluslararası koruma ve geçici koruma kapsamındaki öğrencilere üniversite bursu verilmesi ve kurumsal kapasite desteği konularında Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ile işbirliğini sürdürmüştür. 2020-2021 akademik yılında YTB ile birlikte yürütülen yükseköğretim burs programları kapsamında **geçici koruma ve uluslararası koruma kapsamındaki 744 öğrencinin** üniversite eğitimine katkı yapılmıştır. Suriyeli öğrencilerin faydalandığı öğrenim ücreti muafiyetinden faydalanamayan **475 üniversite öğrencisine** yarıyıl nakit yardımları sağlanmıştır. UNHCR, uluslararası koruma kapsamındaki öğrencilerin öğrenim ücretinden

Burslu öğrencilere akademik tavsiyeler veren **27 yükseköğretim burs danışmanı**, COVID-19 sürecinde çevrimiçi eğitim konusunda sorunlar yaşayan öğrencilere telefon ve sosyal medya platformları üzerinden destek vermiştir. Geliştirilen yeni destek araçları burs danışmanlarının kullanımına sunulmuş öğrenciler akademik destek dışındaki yardım mekanizmalarına yönlendirilmiştir.

Türkçe Kursları

Türkçe kurslarına giden yaklaşık **2.000 uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki öğrenci** uzaktan eğitime geçmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sınıflarda eğitimin durdurulmasının ardından Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri uzaktan, ücretsiz eğitime geçilmesi için gereken önlemleri almıştır. Bu kapsamda internet kotalarının artırılması, özel derse ihtiyacı olan çocuklarla bireysel veya küçük gruplar içinde eğitim yapılması, WhatsApp üzerinden ulaşılabilen eğitim videolarının kaydedilmesi gibi yöntemlere başvurulmuştur.



2.600'ün üzerinde yetişkin, UNHCR desteğiyle dört ildeki sekiz Halk Eğitim Merkezinde (HEM) giriş seviyesinde Türkçe kursuna katılmıştır. Geçici koruma altındaki gençlerin ve yetişkinlerin dil ve beceri eğitimine erişimini kolaylaştırmak için HEM'lere sağlanan desteğin yanı sıra Eğitim Bilişim Ağı (EBA Destek Merkezleri) ve Gençlik Merkezlerine bilgisayar ve mobilya temin edilmiştir.

Ekonomik İçerme ve Geçim Kaynaklarına Erişim

UNHCR, uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki yabancılara destek olmak ve sosyoekonomik hayata dahil olabilmeleri için ortakları, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), Mesleki Yeterlilik Kurumu ve AÇSHB bünyesindeki Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü (UİGM) ile birlikte çalışmalar yapmaktadır. Pandemi, çoğu ülkede olduğu gibi Türkiye'de de birçok insanın gelir ve iş kaybı yaşamasına yol açmıştır. Bu çerçevede istihdamın desteklenmesi konusunda sosyal girişimler ve kooperatiflerle işbirlikleri yapılmıştır.

2020 yılında iş piyasasına erişim ve İŞKUR veritabanına kayıt konusunda rehberlik hizmeti veren personele ve tercümanlara eğitim ve kapasite geliştirme desteği sağlanarak **16.000 kişiye** ulaşılmıştır. Tercümanlar, Dünya Bankası tarafından finanse edilen İŞKUR işbaşı eğitim programlarına **3.600'ün üzerinde kişiyi yönlendirmiştir**. Buna ek olarak kamu istihdam hizmetlerini güçlendirmek üzere İŞKUR'a iş eşleştirme yazılımının geliştirilmesi konusunda destek sağlanmış ve sistemi kullanıp yönetecek 90 İŞKUR personeline eğitimler verilmiştir.

Dünya Bankası, UİGM ve UNHCR işbirliğinde yapılan işgücü piyasası etki değerlendirmesi çalışmasıyla Suriyeli işgücünün katılımıyla yaşanan değişikliklerin ve trendlerin ölçümüne başlanmıştır. Devam eden çalışma, AÇSHB

ve diğer devlet kurumlarının Suriyelilere ve Türk vatandaşlarına yönelik istihdam fırsatlarını artırma politikalarında kullanabilecekleri veriler sunacaktır.

**42.500**

kişi İŞKUR veritabanına kayıt olup iş danışmanlık hizmetleri aldı

1.980

kişiye UNHCR tarafından istihdama erişim desteği verildi

2.343

kişiye işgücü piyasasına erişim ve girişimcilik konularında doğrudan danışmanlık hizmeti verildi

UNHCR, Milli Eğitim Bakanlığı ile yürüttüğü işbirliği çerçevesinde uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki yabancıların mesleki eğitime erişimini artırmak amacıyla HEM'lere de destek sağlamaktadır. 2020'de Ankara, Bursa, Kayseri ve Konya'daki 8 HEM'e ekipman ve teknik mesleki eğitim verilmiştir. **268 kişinin** katıldığı aşçı çıraklığı, servis hizmetleri, bilgisayar teknolojileri, kuru temizleme ve tekstil eğitimlerine devam edilmektedir.

UNHCR ayrıca, Sosyal girişimcilik faaliyetlerinin ve **kooperatiflerin** verimliliği ve sürdürülebilirliğini güçlendirecek bir girişim başlatmıştır. Temmuz ayında "COVID-19 Bağlamında Uluslararası ve Geçici Koruma Kapsamındaki Kişiler İçin Alternatif Geçim Yöntemi Olarak Kooperatifler" etkinliği çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiş, kooperatiflerin tabi olduğu mevzuat hakkında bilgilendirme, tecrübe ve iyi örneklerin paylaşımı ve destek konularının ele alındığı etkinliğe kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, Dünya Bankası, BM ve sivil toplumdan 110 temsilci katılmıştır.

**6.815**

kişiye çalışma izni desteği verildi

**1.941**

kişi beceri geliştirme programlarına katıldı

**1.302**

kişi 11 ilde girişimcilik desteği aldı

Girişimcilik ve Sosyal Uyum

UNHCR, ortakları aracılığıyla uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki kişilere çalışma izni alıp işletme açabilmeleri için finansal ve idari destek sağlamaktadır. 2020'de çevrimiçi düzenlenen girişimcilik programlarına katılan **1.300 uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki kişiye** kendi işlerini kurmaları, geliştirmeleri ve tescil ettirmeleri için ihtiyaç duyacakları bilgi ve araçlar sunulmuştur. Programda yasal prosedür, iş kurma, işletme ruhsatı ama, finans, nakit ve aynı hibelere erişim ve kuruluş desteği konularında bilgiler verilmiştir.

UNHCR-Gaziantep Ticaret Odası işbirliğinde **girişimcilik eğitimleri** ve üç farkındalık yaratma toplantısı düzenlenmiş, Suriyeli girişimci ve KOBİ'lerden oluşan **700'den fazla katılımcıya** e-pazarlama, çevrimiçi moda tasarımı ve proje geliştirme eğitimi verilerek sosyal uyuma katkı yapmanın yanında verimlilik artışı sağlanmıştır.

UNHCR, yıl boyu ortaklarıyla yürüttüğü **mesleki eğitim, dil, girişimcilik ve beceri geliştirme eğitim programlarıyla 3.240 katılımcıya** eğitim hizmetleri vermiştir.

Üçüncü Ülkeye Yerleştirme ve Tamamlayıcı Prosedürler

Üçüncü ülkeye yerleştirme, koruma riski yüksek ve çok hassas durumda olan uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişiler için önemli bir kalıcı çözüm olmaya devam etmektedir. COVID-19 sürecinde işlemlerde aksamalar yaşansa da, GİGM ile Türkiye'nin 5 noktasında başlatılan **uzaktan mülakat uygulaması** ile Mart-Haziran döneminde durdurulan mülakatlara kademeli olarak başlanmıştır. Mart ile Eylül arasında uluslararası uçuşlar durdurulduğu için ülkeden çıkışlarda da sorunlar yaşanmıştır.

**6.097**

dosya sunuldu

**15**

yerleştirme ülkesi

%23
diğer ülkeler



%77
Suriyeli

Gönüllü Geri Dönüşlerin Gözlemlenmesi

**16.805**

gönüllü geri dönüş mülakatı gözlemlendi

UNHCR, 2020'de Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki ve İstanbul, İzmir ve Ankara'nın da içinde bulunduğu 17 ilde 16.805 kişinin (yaklaşık 12.000 aile) gönüllü geri dönüş mülakatlarını gözlemlenmiştir. Pandemiyle gelen seyahat kısıtlamalarıyla birlikte önceki yıllara göre geri dönüşler

azalmıştır. UNHCR, 2016'dan beri 101.530 kişinin mülakatını gözlemlemiştir. Mülakatların %90'ından fazlası Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde İGİM'lerle işbirliği içinde yürütülürken Suriyelilerin doğru bilgiye erişimi sağlanarak gönüllülük esasına uygunluk izlenmiştir. Şartlar olgunlaştığında sınır bölgelerine ziyaretlere geri başlanarak Suriye'ye geri dönüşler devam etmiştir.

2020'de UNHCR'in görüştüğü kişilerin çoğu İdlip, Halep ve Rakka'ya döneceğini belirtirken katılımcıların yarısından fazlası ailesiyle bir araya gelmek, önemli bir bölümü ise aile fertlerine bakmak için ülkesine döneceğini söylemiştir.

Kuruluşlar Arası Koordinasyon

UNDP ve UNHCR liderliğinde yürütülen **Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı (3RP) 2020-21 Türkiye Ülke Bölümü'nün** lansmanı 1,17 milyar dolar finansman çağrısıyla 21 Şubat'ta gerçekleştirilmiştir. 3RP, Türkiye'nin uluslararası koruma müdahalesinde temel strateji, koordinasyon ve uluslararası destek toplama platformu olarak varlığını devam ettirirken, COVID-19'un getirdiği ek külfetlere çözüm aracı olarak taşıdığı önemi tekrar göstermiştir. UNHCR, Koruma ve Temel İhtiyaçlar sektörlerinde liderlik rolünü yürütmeye devam ederken diğer sektörlerde de hizmet ve programların pandemi şartlarına uygun hâle getirilmesi için yaptığı çalışmalar sonucunda, 163 milyon doları COVID-19 kapsamındaki acil ihtiyaçlara yönelik olmak üzere **toplam finansman çağrısı** Haziran ayında 1,3 milyar dolar olarak güncellenmiştir. UNHCR liderliğinde Haziran ayında yapılarak Eylül'de tekrarlanan koruma ihtiyaçları değerlendirilmesi sayesinde COVID-19'un koruma sektörü üzerindeki etkileri analiz edilip müdahalelerde gereken düzenlemeler yapılmış ve elde edilen başarı doğrultusunda, 2021'de üçer aylık periyotlarla çalışmanın tekrarlanması kararlaştırılmıştır.



BM ve AB, **4. Brüksel Konferansı** öncesinde sivil toplumdan 60'ın üzerinde katılımcıyla çevrimiçi istişare toplantıları gerçekleştirerek sivil toplumun görüş ve önerileriyle "kalıcı çözümler" ve "COVID-19'un etkileri" gibi konuları ele almıştır.

3RP 2021-2022 planlama sürecinin sonunda, kamudan, donör ülkelerden, BM kuruluşlarından, uluslararası finans kuruluşlarından ve sivil toplumdan 100'e yakın temsilcinin katılımıyla 30 Kasım'da **3RP Paydaşları Üst Düzey Yuvarlak Masa Toplantısı** gerçekleştirildi. Toplantıda stratejik yönelim ve önceliklere ilişkin sunumlar yapıldıktan sonra plan kabul edilmiştir.

İyi Uygulamalar Portalı

Haziran ayında gerçekleşen Suriye ve Bölgenin Geleceği ile ilgili 4. Brüksel Konferansı öncesinde UNHCR, 2019 Küresel Mülteci Forumu ve Mültecilere İlişkin Küresel Mutabakat doğrultusunda, devlet kurumları, yerel makamlar, ulusal ve uluslararası kuruluşların müdahale ve uygulamalarıyla ilgili **iyi uygulamalar veri portalını** hizmete sunmuştur. Portala ayrıca COVID-19 sürecindeki olumsuzlukları hafifletmeye yönelik çeşitli uygulama örnekleri de eklenmiştir.

58

iyi uygulama

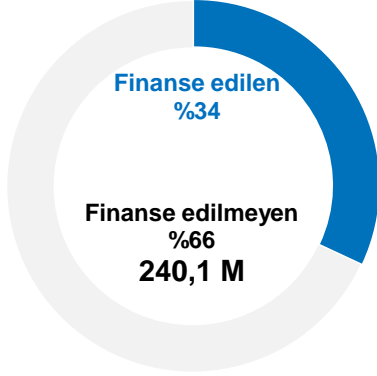
45devlet kurumu
uygulaması**2**uluslararası kuruluş
uygulaması**3**yerel makam
uygulaması**8**sivil toplum
uygulaması

2021 Hedefleri

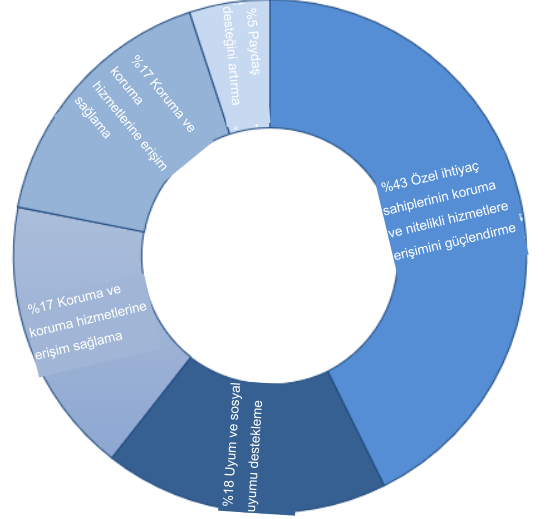
UNHCR, başta kayıt ve uluslararası koruma süreçleri, adli yardıma erişim, özel ihtiyaç sahiplerine yönelik hizmetler, ekonomik katılım ve ülke ekonomisine katkı gibi önemli alanlarda uygulanan mevzuat çerçevesinde katılımcı bir yaklaşımın desteklenmesi konusunda Türk makamları ve devlet kurumlarıyla yakın çalışmalarını sürdürecektir. Aynı şekilde uyum ve sosyal uyumdan sorumlu yetkili makamlarla işbirlikleri devam ettirilecek, toplumun bütününe içeren bir yaklaşımla 3RP hedef ve ilkeleri doğrultusunda ulusal esaslara ve kalkınma çerçevelerine dayalı bir uygulama planı izlenecektir. Uluslararası ve geçici koruma kapsamındaki kişilerin ihtiyaçları çerçevesinde ortaklarla ve yerel kurum ve kuruluşlarla güç birliği sağlanarak COVID-19 sürecinde yaşanan sıkıntıları gidermek için gereken yardım faaliyetlerine hız kazandırılacaktır.

UNHCR Finansmanı:

UNHCR Türkiye operasyonları için 2020'de talep edilen finansman: 346,8 milyon dolar
Karşılanan finansman: 124,7 milyon dolar



Stratejik Önceliklere Göre UNHCR Türkiye Bütçesi



- %17 Koruma ve koruma hizmetlerine erişim sağlama
- %43 Özel ihtiyaç sahiplerinin koruma ve nitelikli hizmetlere erişimini güçlendirme
- %18 Uyum ve sosyal uyumu destekleme
- %17 Kalıcı çözümlerin sağlanması
- %5 Paydaş desteğini artırma

UNHCR Türkiye olarak 2020'de verdikleri desteklerden ötürü donörlerimize teşekkürlerimizi sunarız:

ABD | Avrupa Birliği | Almanya | Japonya | Fransa | Kore Cumhuriyeti | Norveç | Unilever (Birleşik Krallık) | İsviçre | CERF | Slovenya | Birleşik Krallık | Danimarka | Kanada | İsveç | Finlandiya | İspanya | İrlanda | Özel donörler

İLETİŞİM

Amira Abd El-Khalek, Raporlama Müdürü, Türkiye, abdelkha@unhcr.org, Tel: +90 312 409 7420

BAĞLANTILAR

UNHCR Türkiye İnternet Sitesi | Bölgesel Portal – Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi | Bölgesel Portal - Akdeniz | Facebook | Twitter | Hizmet Danışmanlığı | UNHCR Help (Yardım) Sayfası | UNHCR Türkiye Bilgi Panosu | İyi Uygulamalar Portalı